

dr. Milan Vidmar v svetovnem šahovskem vrhu

T. Starčič: Šah, PeF, 2024/25

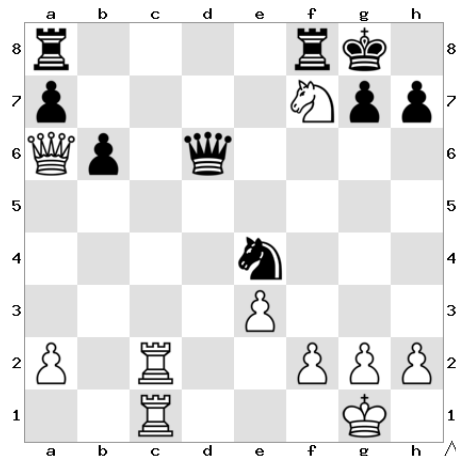
Za daleč najuspešnejšega slovenskega šahista velja šahovski velemojster dr. Milan Vidmar (1885 – 1962), ki je v letih med 1910 in 1930 sodil v prvo deseterico najboljših igralcev na svetu.

Vidmar je bil tudi vrhunski elektrotehnik in član SAZU. Bil je med ustanovitelji Elektrotehniške fakultete UL in njen profesor, v letih 1928/1929 pa tudi rektor UL.

Ogledali si bomo dve izmed njegovih najbolj opoženih partij. Prva je z velikega mednarodnega turnirja v Londonu leta 1922, kjer je Vidmar premagal nizozemskega velemojstra, doktorja matematike, dr. Maxa Euweja, svetovnega prvaka med letoma 1935-1937.

Na turnirju je Vidmar osvojil visoko 3. mesto za zmagovalcem in aktualnim svetovnim prvakom Capablanko in bodočim prvakom Aljehinom, ter pred Rubinsteinom, Bogoljubovim, Retijem, Tartakowerjem, Maroczyem, Euwejem in drugimi.

Vidmar - Euwe (Damin gambit) 1. d4 d5 2. c4 e6 3. Nc3 Nf6 4. Bg5 Be7 5. e3 Nbd7 6. Nf3 O-O 7. Rc1 c6 8. Bd3 dxc4 9. Bxc4 Nd5 10. Bxe7 Qxe7 11. O-O Nxc3 12. Rxc3 b6 13. Qe2 c5 14. Rfc1 e5 15. dxc5 Nxc5 16. b4 Ne4 17. R3c2 Bb7 18. Ba6 Bxa6 19. Qxa6 Qxb4 20. Nxe5 Qd6 21. Nxf7

Slika 1: Ali črni lahko vzame skakača?

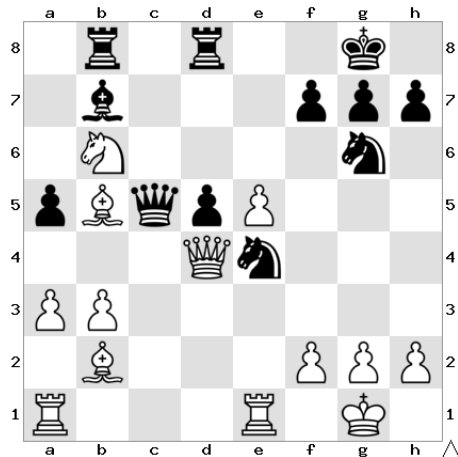
21...Qe6 22. Qc4 Kxf7 23. Qxe6+ Kxe6 24. Rc7 Nc5 25. Rxc7 Rf7 26. Rxf7 Kxf7 27. Rd1 Ke7 28. Kf1 Rd8 29. Rxd8 Kxd8 30. Ke2 b5 31. f3 Kd7 32. g4 Ke6 33. h4 a5 34. Kd2 b4 35. Kc2 a4 36. Kd2 Kd5 37. h5 Ke5 38. f4+ Ke4 39. g5 Kf5 40. Kc2 Ke6 41. Kd2 Kf5 42. Kc2 Ne4 43. g6 hxg6 44. hxg6 Kxg6 45. Kd3 Kf5 46. Kc2 Ke6 0-1

Druga partija pa je z velikega mednarodnega turnirja v Semmeringu leta 1926, kjer je Vidmar po osemurnem boju premagal aktualnega izzivalca in bodočega svetovnega prvaka dr. Aleksandra Aljehina (sicer doktorja prava).

Na koncu je Vidmar med samimi vrhunskimi šahisti osvojil odlično 3. mesto za zmagovalcem Spielmannom, ter za Aljehinom, in pred Nimcovičem, Tartakowerjem, Ru-

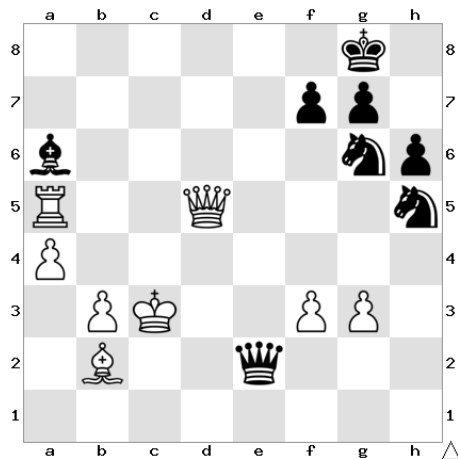
binsteinom, Taraschem in drugimi.

Aljehin - Vidmar (Polslovanka) 1. d4 Nf6 2. Nf3 d5 3. c4 e6 4. e3 c6 5. Nbd2 c5 6. Be2 Nc6 7. O-O Bd6 8. a3 cxd4 9. exd4 a5 10. Bd3 O-O 11. Re1 b6 12. b3 Bb7 13. Bb2 Ne7 14. Ne5 Ng6 15. Ndf3 Ne4 16. cxd5 exd5 17. Bb5 Qe7 18. Nd7 Rfd8 19. Nxb6 Rab8 20. Ne5 Bxe5 21. dxe5 Qc5 22. Qd4

Slika 2: Ali črni na potezi osvoji figuro?

22...Qxb5 23. e6 Nf6 24. Nd7 Rxd7 25. exd7 Qxd7 26. Rac1 h6 27. f3 Re8 28. Rxe8+ Qxe8 29. Kf2 Qb5 30. Qe3 Ba6 31. a4 Qb7 32. Rc5 Nh5 33. g3 Qd7 34. Ke1 Qh3 35. Rxa5 Qxh2 36. Qf2 Qh1+ 37. Kd2 Qb1 38. Qd4 Qf1 39. Qxd5 Qe2+ 40. Kc3

Slika 3: Kako se črni na potezi reši izgube figure?

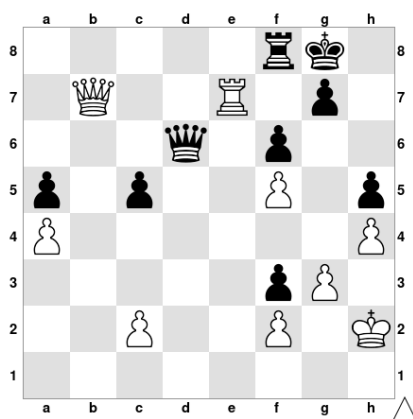
40...Bb7 41. Qxb7 Qe1+ 42. Kc4 Qxa5 43. Bc3 Qf5 44. Qb8+ Kh7 45. a5 Qxf3 46. Qc7 Nxc3 47. Kb4 Nf4 48. Ka3 Ne6 49. Qe5 Ne4 50. Bb4 Qd3 51. Ka4 Nd4 52. Qd5 f5 53. Qc4 Qd1 54. Ba3 Qa1 55. a6 Nc3+ 56. Kb4 Nc2+ 57. Kc5 Qxa3+ 58. Kb6 Ne3 0-1

Najmočnejša šahista zadnjih desetletij

T. Starčič: Šah, PeF, 2024/25

Za najboljšega šahista zadnjega desetletja na svetu nesporno velja norveški vele mojster Magnus Carlsen. Ogedali si bomo partijo v njegovem pozicijskem slogu proti indijskemu vele mojstru Anandu v boju za naslov svetovnega prvaka leta 2014 v Sočiju.

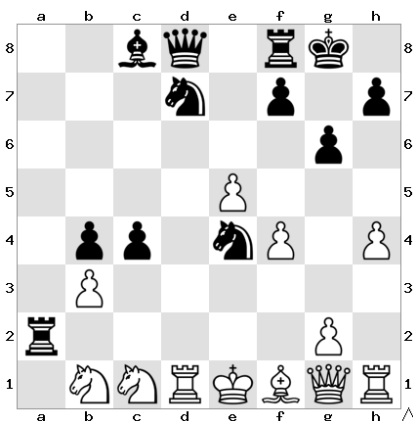
Carlsen - Anand (Španka) 1.e4 e5 2.Nf3 Nc6 3.Bb5 Nf6 4.d3 Bc5 5.O-O d6 6.Re1 O-O 7.Bxc6 bxc6 8.h3 Re8 9.Nbd2 Nd7 10.Nc4 Bb6 11.a4 a5 12.Nxb6 cxb6 13.d4 Qc7 14.Ra3 Nf8 15.dxe5 dxe5 16.Nh4 Rd8 17.Qh5 f6 18.Nf5 Be6 19.Rg3 Ng6 20.h4 Bxf5 21.ef5 Nf4 22.Bf4 ef4 23.Rc3 c5 24.Re6 Rab8 25.Rc4 Qd7 26.Kh2 Rf8 27.Rce4 Rb7 28.Qe2 b5 29.b3 bxa4 30.ba4 Rb4 31.Re7 Qd6 32.Qf3 Rxe4 33.Qxe4 f3 34.g3 h5 35.Qb7 1-0

Slika 4: Črni se je predal.

Dve desetletji prej (1985-2005) pa je na vrhu kraljeval ruski vele mojster armenskega rodu Gari Kasparov. Tule je njegova nepozabna partija z velikega mednarodnega turnirja v Linaresu leta 1993 proti ruskemu vele mojstru Karpovu, svetovnemu prvaku 1975-1985.

Karpov - Kasparov (Kraljeva indijka) 1.d4 Nf6 2.c4 g6 3.Nc3 Bg7 4.e4 d6 5.f3 O-O 6.Be3 e5 7.Nge2 c6 8.Qd2 Nbd7 9.Rd1 a6 10.de5 Ne5 11.b3 b5 12.cxb5 axb5 13.Qd6 Nfd7 14.f4 b4 15.Nb1 Ng4 16.Bd4 Bxd4 17.Qd4 Rxa2 18.h3 c5 19.Qg1 Ngf6 20.e5 Ne4 21.h4 c4 22.Nc1

Slika 5: Bele figure so ponovno v prvi vrsti.

22...c3 23.Nxa2 c2 24.Qd4 cd1Q 25.Kxd1 Ndc5 26.Qd8 Rd8 27.Kc2 Nf2 0-1

Literatura

- [1] Urejevalnik deske
(<https://www.apronus.com/chess/pgnviewer/> (24.5.2021))
- [2] M. Vidmar, Pol stoletja ob šahovnici, Ljubljana : Koros, 1997.